

Stamping out is de beste methode

Amerikaans vuilbroed is een bijenziekte waar onze Nieuw-Zeelandse collega's allang mee worstelen. In 1877 werd de ziekte daar voor het eerst ontdekt. Het eerste betrouwbare rapport dateert uit 1947. Toen was 1,7% van de volken ermee besmet. In 1950 was dat opgelopen tot 2,2%. Om een idee te geven van de ernst van deze situatie het volgende sommetje. Nederland telt ongeveer 55.000 bijenvolken. Als 2,2% daarvan ziek is, zijn dat ruim 1200 volken.

Aanvankelijk bestreed men de ziekte door zieke volken te behandelen. Het resultaat was bedroevend. De imkers zagen het als een verantwoordelijkheid van de overheid om de ziekte te bestrijden, ook al deed elke imker op zijn eigen stand zijn best de ziekte uit te bannen. Na 1950 ging men over tot het vernietigen van zieke volken en de besmetting nam af tot nog maar 0,23% in 1961. Deze bestrijdingswijze werd niet consequent volgehouden en het aantal zieke volken steeg tot 1,2% in 1991. Toen drong de term 'terugtrekkende overheid' ook daar door en de overheid besloot zich niet langer bezig te houden met de strijd tegen AVB. Daarop startte de Nieuw-Zeelandse Bijenhouders Associatie een bestrijdingsprogramma met als doel: uitbanning van de ziekte. Daartoe behoren maatregelen als inspectie van volken, ondersteuning van imkers met AVB problemen, onderzoek naar de verspreiding van de ziekte en een uitgebreid scholingsprogramma. In 1998 was de besmetting teruggebracht tot 0,38% en men is optimistisch over de kansen om tot 0% te komen. De ziekte komt relatief het meest voor bij kleine imkers. Zij hebben blijkbaar meer moeite met het herkennen van AVB dan grote imkers (meer dan 500 volken). Bij de kleine imkers komt de ziekte 3 keer zo vaak voor.
Bron: The New Zealand Beekeeper, juli 1999

Altijd hetzelfde

De kleine bijenkastkever uit Zuid-Afrika ontwikkelt zich in de Verenigde Staten tot een bijenplaag. De kever wordt al in verschillende staten in de bijenvolken aangetroffen. De economische belangen zijn groot. Er moet dus een oplossing komen. Hieronder leest u hoe men dit probleem aanpakt. De woorden 'kleine bijenkast kever' laten zich zo vervangen door varroamijt of Amerikaans vuilbroed.

Aanvankelijk wist men niet wat men eraan moest doen. Inmiddels wordt alles in stelling gebracht waarover de bijenteelt kan beschikken:

- De wetenschap die de leefwijze van de kever

onderzoekt. Het diertje blijkt buiten het bijenvolk te kunnen leven. De keverlarven die bijenbroed eten blijken zich beter te kunnen voortplanten dan larven die ander voedsel krijgen toegediend.

- De chemie die bestrijdingsmiddelen produceert. Coumaphos blijkt werkzaam tegen kever en varroa. Twee vliegen in een klap dus. Verder is er GardStar 40% EC. Na toediening 2 maanden werkzaam. De fabrikant zegt dat het geen problemen geeft bij gebruik tijdens een dracht.

- Verder de koninginnenteler die moeren kweekt die een zeer hygiënisch gedrag in hun erfelijkheidspakket hebben zitten. Deze keer hoeven de werksters geen aangetast broed te verwijderen, maar moeten ze de larven van de kever naar buiten werken.

Bron: American Bee Journal, juli 1999

De geafrikaniseerde honingbij

Vanuit Brazilië heeft de geafrikaniseerde honingbij heel Zuid- en Midden-Amerika veroverd. Deze bijensoort kon overal met groot gemak in de vrije natuur overleven. De varroamijt kon haar niet deren. Haar opmars naar Noord-Amerika leek onstuitbaar totdat de bij in 1990 het zuiden van Texas bereikte. Daar stopte de uitbreiding. Men weet niet precies waardoor. Er waren enkele theorieën. De bij zou de noordgrens bereikt hebben van het gebied waarin ze beter floreerde dan de Europese honingbij. Nu waren de darren van de Europese bij hun geafrikaniseerde collega's de baas. Een tweede theorie was dat het gewoon te koud werd voor deze tropische bij. Ze kon de winter niet overleven. Bij de derde mogelijkheid speelt de varroamijt een rol. Enkele jaren eerder had de varroamijt in Texas de in het wild levende bijenvolken (soms 100 volken per 2,5 km²) volkomen uitgeroeid. Blijkbaar was hier in deze noordelijke gebieden de varroamijt nu ook de geafrikaniseerde bijenvolken de baas. De mijt stuitte tot ieders opluchting de verbreiding van deze gevreesde bijen. Momenteel lijkt er iets nieuws aan de hand te zijn. In de vrije natuur worden weer volken aangetroffen en dat blijken dan steeds geafrikaniseerde bijen te zijn. De natuurlijke selectie heeft blijkbaar zijn werk gedaan en deze bijensoort heeft een oplossing gevonden voor het varroaprobleem. De verovering van Noord-Amerika kan worden voortgezet.

Bron: American Bee Journal, augustus 1999